

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษา ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและศึกษารูปแบบการบริหารในสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพจำนวน 2 รูปแบบที่มีเกณฑ์ในการพิจารณาคัดสรรที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพในการบริหารสำหรับสถานศึกษา คือ สถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และสถานศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนต้นแบบขนาดเล็กของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำเนื้อหาจากการศึกษามาสังเคราะห์กำหนดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหาร ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่สำคัญของการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อนำมาสังเคราะห์เนื้อหาซึ่งประกอบด้วย

- 1) ขอบข่ายและภาระงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล
- 2) กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 3) การบริหารคุณภาพวงจรเดมมิง
- 4) การจัดการศึกษาแบบบูรณาการ
- 5) การบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กโดยผู้บริหารมืออาชีพ
- 6) ภาวะผู้นำทางวิชาการ
- 7) การนิเทศการศึกษา
- 8) กระบวนการสอนงาน
- 9) แนวคิดเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบ
- 10) ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลจาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

156

การสัมภาษณ์นักการศึกษาและผู้บริหาร โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในต่างประเทศในหัวข้อที่มีความเหมือนและความแตกต่างกัน เพื่อนำมาจัดเรียงลำดับหัวข้อความสำคัญที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยผู้วิจัยนำผลจากการสังเคราะห์เนื้อหาที่กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย

1) ขอบข่ายและภาระงานของการบริหารงานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก 2) กระบวนการบริหารแบบบูรณาการ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการ 4) การนิเทศ 5) การสอนงานและนำข้อมูลที่ได้นั้นมากำหนดเป็นประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต่อไป

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 จำนวน 158 คน

2. กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 948 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 17 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non probability sampling) ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา

1.1 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษา (รอบสอง) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในระดับดีและดีมาก

1.2 เป็นโรงเรียนนำร่องหลักสูตรคณะชั้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และ เขต 2

1.3 เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีผลงานทางวิชาการด้านการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

2. กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดลาดกระโงง โดยใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive selection) จำนวน 8 คน

ประเด็นที่ศึกษา

ประเด็นที่ศึกษา ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

157

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก เทปบันทึกเสียง

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ขอบข่าย ภาระงานของการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก กระบวนการบริหาร ภาวะผู้นำทางวิชาการ การนิเทศและการสอนงาน
2. นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เนื้อหา เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดขององค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก
3. กำหนดประเด็นหลักสำคัญในการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงและความถูกต้อง พร้อมทั้งปรับปรุง ตามคำแนะนำและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลในวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2553 เวลา 9.00–10.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนวัดลาดระโงง โดยการสนทนากลุ่มมีผู้จัดบันทึกข้อมูลพร้อมการบันทึกเสียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำข้อมูลที่ได้มาประมวลเข้าด้วยกันกับการศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสร้างรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กต่อไป

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อร่างรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก
- 2) เพื่อตรวจสอบความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
- 3) เพื่อปรับปรุงรูปแบบโดยดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

158

ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำร่างรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษานาเล็ก

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหาและการสนทนากลุ่ม มาประมวลเข้าด้วยกันและร่างเป็นรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษานาเล็กที่มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษานาเล็ก
 - 1.1 องค์ประกอบด้านบุคลิกภาพ
 - 1.2 องค์ประกอบด้านคุณธรรม จริยธรรม
 - 1.3 องค์ประกอบด้านความรู้
 - 1.4 องค์ประกอบด้านทักษะ
 - 1.5 องค์ประกอบด้านความสามารถ
2. ขอบข่ายและภารกิจของการบริหารงานสำหรับสถานศึกษานาเล็ก
 - 2.1 ด้านงานวิชาการ
 - 2.2 ด้านงานบริหารทั่วไป
 - 2.3 ด้านงานงบประมาณ
 - 2.4 ด้านงานบุคคล
3. กระบวนการบริหารแบบบูรณาการ
 - 3.1 การวางแผนแบบบูรณาการ
 - 3.2 การดำเนินงานแบบบูรณาการ
 - 3.3 การตรวจสอบแบบบูรณาการ
 - 3.4 การปรับปรุงแบบบูรณาการ
4. การนิเทศ
 - 4.1 กิจกรรมประชุมปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้คำปรึกษา
 - 4.2 กิจกรรมเยี่ยมชั้นเรียน
 - 4.3 กิจกรรมตรวจสอบเอกสาร
 - 4.4 กิจกรรมอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน พัฒนาตนเอง
 - 4.5 กิจกรรมสังเกตการสอน
5. การสอนงาน
 - 5.1 ระบุเป้าหมายในการเรียนรู้
 - 5.2 พัฒนาแผนปฏิบัติการ
 - 5.3 สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

159

5.4 ดำเนินการสอนงาน

5.5 ติดตามและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการตรวจสอบความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ดังนี้

1. เมื่อได้ร่างรูปแบบเบื้องต้นแล้วผู้วิจัยได้นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาให้ความคิดเห็นจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. จัดทำแบบตรวจสอบรายการและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กลุ่มศึกษานิเทศก์และกลุ่มนักวิชาการ

กลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กที่หลากหลาย ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) จำนวน 17 คน ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี
 2. เป็นผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ที่มีตำแหน่ง ชำนาญการพิเศษ ขึ้นไปและสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2
- จำนวน 10 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญหรือ
2. เคยดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชาผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดเล็ก ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 3 ศึกษาานิเทศก์

มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นศึกษานิเทศก์ที่มีตำแหน่งศึกษานิเทศก์ เชี่ยวชาญ หรือชำนาญการพิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

160

2. มีประสบการณ์การนิเทศสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีการจัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2

จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 4 นักวิชาการศึกษา

มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

2. สำเร็จการศึกษาระดับคุุณศึกษิต สาขาการบริหารการศึกษา/การวิจัยและประเมินผล

การศึกษา จำนวน 3 คน

ประเด็นที่ต้องศึกษา

ประเด็นที่ต้องศึกษา ได้แก่ ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กที่ผ่านความคิดเห็นจากการศึกษาในระยะที่ 1 และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยพิจารณาด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการว่าเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย พร้อมข้อเสนอแนะซึ่งประกอบด้วย 1) คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) การบริหารงานวิชาการ 3) การบริหารงานงบประมาณ 4) การบริหารงานบุคคล 5) การบริหารงานทั่วไป โดยมีการบูรณาการ กระบวนการบริหารแบบบูรณาการที่ประกอบด้วย การวางแผนงานแบบบูรณาการ การปฏิบัติงานแบบบูรณาการ การตรวจสอบงานแบบบูรณาการที่นำกิจกรรมนิเทศภายในและกระบวนการสอนงานเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและการปรับปรุงงานแบบบูรณาการ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กจากการศึกษาในระยะที่ 1 ซึ่งเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ คือ คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กของข่ายภาระงานการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก กระบวนการบริหารแบบบูรณาการการนิเทศและการสอนงาน

2. สร้างแบบตรวจสอบรายการและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยสร้างเป็นแบบลือกตอบเห็นด้วย และไม่เห็นด้วยพร้อมข้อเสนอแนะ

3. นำแบบตรวจสอบรายการและแสดงความคิดเห็นที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ แก้ไข ภาษา สำนวนที่ใช้และความเที่ยงตรง ความครอบคลุม ขอบเขตของเนื้อหาที่ศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

161

4. นำแบบตรวจสอบรายการและแสดงความคิดเห็นที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์มาปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องแล้วนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง
ในวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2553

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับร่างรูปแบบการบริหารสำหรับ
สถานศึกษานาเดเล็ก โดยวิธีการคัดเลือกรายการที่มีค่าร้อยละ 75 ขึ้นไปถือว่ารายการนั้น มีความ
เหมาะสม ความเป็นไปได้ และวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
ทุกคนที่มีทั้งเหมือนและต่างกัน เพื่อนำมาปรับปรุงร่างรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษานาเดเล็ก
ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

**ขั้นตอนที่ 3 นำผลจากการวิเคราะห์ค่าร้อยละและวิเคราะห์เนื้อหา มาสรุปภาพรวม
โดยดำเนินการ ดังนี้**

ผู้วิจัยสรุปภาพรวมจากการนำผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ
ในขั้นตอนที่ 2 มาปรับปรุงตามคำแนะนำเพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษานาเดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ที่มีความสมบูรณ์
ดังนี้

นำผลการวิเคราะห์แบบตรวจสอบรายการและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม
และความเป็นไปได้ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในทุกองค์ประกอบมีความถี่ร้อยละ 75 (ความถี่ตั้งแต่ 13 คน
ขึ้นไป) และข้อมูลการเสนอแนะดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาบางรายการเพื่อปรับปรุงให้สมบูรณ์
ยิ่งขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดพอสรุปดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบด้านบุคลิกภาพในรายละเอียดข้อ 1.6 เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความ
กระตือรือร้นและคล่องแคล่วนั้นนำมาจัดอยู่ใน องค์ประกอบด้านความสามารถ (ซึ่งตรวจสอบคำจาก
พจนานุกรม สามารถ หมายถึง มีคุณสมบัติที่ทำได้ ส่วนบุคลิกภาพ หมายถึง สภาพนิสัยเฉพาะคน
การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง นั้นจะต้องจัดอยู่ในองค์ประกอบด้านความสามารถ)

2. องค์ประกอบด้านคุณธรรมจริยธรรม เพิ่มเติมให้ครอบคลุมด้านคุณธรรม จริยธรรม ดังนี้
คือ มีจรรยาบรรณ จริยธรรมและคุณธรรม ประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ถูกต้องเพื่อสร้างศรัทธาให้ทุกส่วน
ที่เกี่ยวข้องเกิดการยอมรับและศรัทธา

3. องค์ประกอบด้านความรู้ เพิ่มเติมรายละเอียดให้ครอบคลุม ดังนี้ คือ 1) มีความรู้
ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการ 2) มีปรัชญาและความเชื่อใน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

162

การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 3) มีความรู้เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย

4. องค์ประกอบด้านความสามารถเพิ่มเติมรายละเอียดให้ครอบคลุม ดังนี้ 1) มีความยืดหยุ่น ใช้หลักการบริหารจัดการแบบพี่น้อง/ครอบครัว 2) มีความสามารถบูรณาการงานได้ 3) มีความสามารถในการบริหารจัดการ จัดลำดับความสำคัญของงานที่เป็นภารกิจหลักได้อย่างชัดเจน 4) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความกระตือรือร้นและคล่องแคล่ว 5) เป็นนักบุกเบิกนำเทคนิค วิธีการ นวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. องค์ประกอบด้านความรู้จากเดิมในรายละเอียด มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น ปรับเปลี่ยนเป็น มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

6. การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ปรับเพิ่มเติมเป็นการบริหารงานวิชาการแบบบูรณาการ การบริหารงานงบประมาณแบบบูรณาการ การบริหารบุคคลแบบบูรณาการและการบริหารงานทั่วไป แบบบูรณาการส่วนรายละเอียดภายในหัวข้อการวางแผนแบบบูรณาการ การปฏิบัติงานแบบบูรณาการ การตรวจสอบงานแบบบูรณาการ และการปรับปรุงงานแบบบูรณาการตัดคำว่า “แบบบูรณาการ” ออกทั้งหมด

7. ขั้นตอนการบริหารในขั้นของการปรับปรุงงานทุกข้อจากเดิมในรายละเอียดจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องปรับเปลี่ยนเป็นจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ที่เกี่ยวข้อง

8. การบริหารงานงบประมาณแบบบูรณาการจากเดิมในรายละเอียดการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา ได้แก่ แผนชั้นเรียน ข้อมูลครู นักเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวก ปรับเปลี่ยนเป็น การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการได้รับงบประมาณของสถานศึกษา ได้แก่ แผนชั้นเรียน ข้อมูลครู นักเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวก

9. การบริหารงานบุคคลแบบบูรณาการจากเดิมในรายละเอียด กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการลาให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปรับเปลี่ยนเป็นกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการลาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (หลักเกณฑ์มีอยู่แล้ว แต่โรงเรียนจะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับส่วนกลาง โดยการลานั้นมีผลเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและการเลื่อนขั้นเงินเดือน ฉะนั้น โรงเรียนขนาดเล็กจึงควรกำหนดเกณฑ์การลาร่วมกัน)

การวิเคราะห์ข้อมูลและปรับปรุงรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 พบว่า รูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) คุณลักษณะภาวะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

163

ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก 2) งานวิชาการแบบบูรณาการ 3) งานงบประมาณแบบบูรณาการ 4) งานบุคคลแบบบูรณาการ และ 5) งานบริหารทั่วไปแบบบูรณาการ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันอีกครั้ง และส่งแบบยืนยันผลกลับคืนมา โดยมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยกับการปรับปรุงรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กตามที่เสนอในรูปของเอกสาร (ภาคผนวก จ.)

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง โดยดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 จำนวน 158 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการประเมินรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 จำนวน 60 โรงเรียน วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non – probability sampling) และเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) โดยใช้หลักเหตุผลและพิจารณาจากผู้วิจัยเอง

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก
2. ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก
3. ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก
4. ความถูกต้องของรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความถูกต้องของรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ที่ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาเพื่อนำไปใช้สอบถามความคิดเห็น แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมายดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

164

- ระดับ 5 หมายความว่า รายการนั้นมีความเป็นประโยชน์หรือมีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและความถูกต้องมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายความว่า รายการนั้นมีความเป็นประโยชน์หรือมีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและความถูกต้องมาก
- ระดับ 3 หมายความว่า รายการนั้นมีความเป็นประโยชน์หรือมีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและความถูกต้องปานกลาง
- ระดับ 2 หมายความว่า รายการนั้นมีความเป็นประโยชน์หรือมีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและความถูกต้องน้อย
- ระดับ 1 หมายความว่า รายการนั้นมีความเป็นประโยชน์หรือมีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและความถูกต้องน้อยที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือเพื่อศึกษาความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องของรูปแบบ โดยสร้างข้อคำถามจากการสรุปผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี ข้อคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มและการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เป็นภาพรวมของรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (ลิวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200) จำนวน 40 ข้อ

2. นำข้อคำถามในแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำ

3. นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 โรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจงซึ่งผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กแล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าแอลฟาสัมประสิทธิ์ (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (ลิวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200) ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีค่าแอลฟา เท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 2 ครั้ง เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2554 และวันที่ 20 พฤษภาคม 2554 โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความถูกต้องของรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

165

1. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ในวันที่ 10 พฤษภาคม 2554 ณ โรงแรมแกรนด์อยุธยา เวลา 9.30 – 11.30 น. ซึ่งก่อนจัดประชุมผู้วิจัยได้นำรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และแบบสอบถามทุกฉบับให้กลุ่มตัวอย่างได้ศึกษาก่อนที่จะดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ (ดังภาคผนวก จ.)

2. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในวันที่ 20 พฤษภาคม 2554 เวลา 9.300 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม โรงเรียนวัดฝั่งแคด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 (ดังภาคผนวก จ.)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2533 : 25) ของคะแนนความคิดเห็น ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของ ระดับ ดังนี้

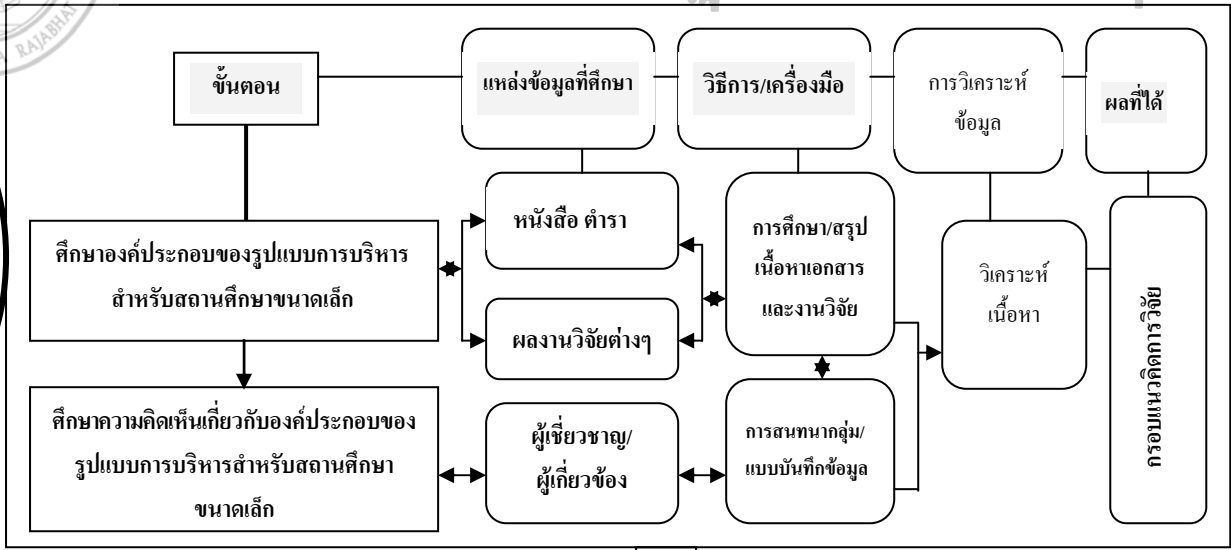
ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง	ผู้ตอบมีความเห็นว่ารายการนั้นมีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและมีความถูกต้องมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง	ผู้ตอบมีความเห็นว่ารายการนั้นมีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและมีความถูกต้องมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง	ผู้ตอบมีความเห็นว่ารายการนั้นมีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและมีความถูกต้องปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง	ผู้ตอบมีความเห็นว่ารายการนั้นมีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและมีความถูกต้องน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง	ผู้ตอบมีความเห็นว่ารายการนั้นมีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและมีความถูกต้อง น้อยที่สุด

สรุปขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

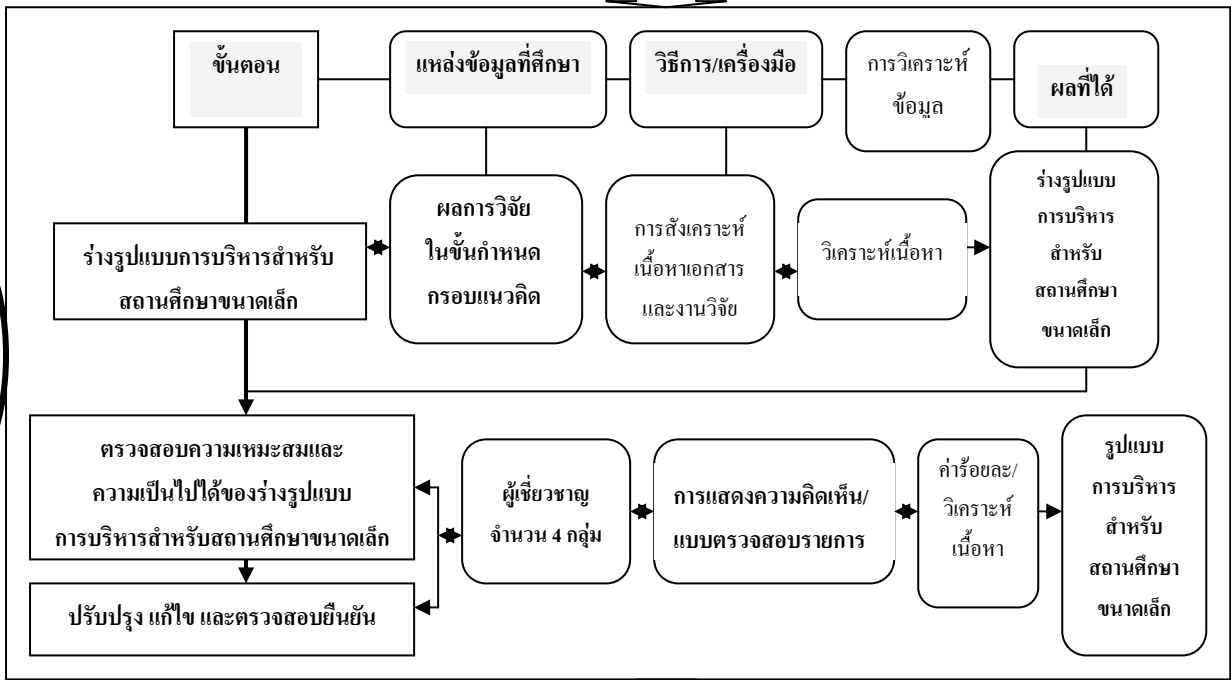
จากการดำเนินงานการวิจัยที่แบ่งออกเป็น 3 ระยะและมีขั้นตอนย่อย ๆ ดังกล่าวในข้างต้น นั้นสามารถสรุปขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย เรื่องการนำเสนอรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ดังภาพประกอบ 10

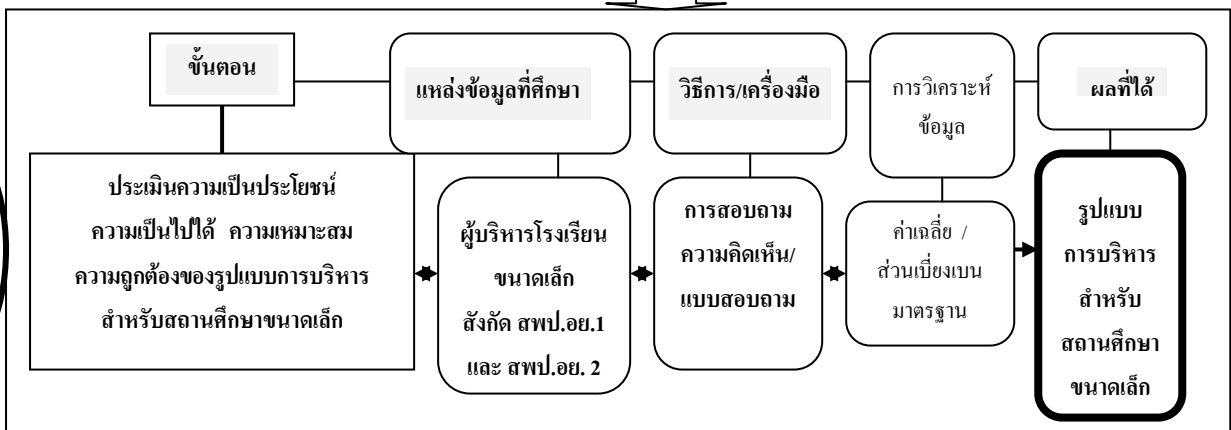
ระยะที่ 1

ระยะที่ 2

ระยะที่ 3

ภาพประกอบ 10 แสดงขั้นตอนการดำเนินงาน